

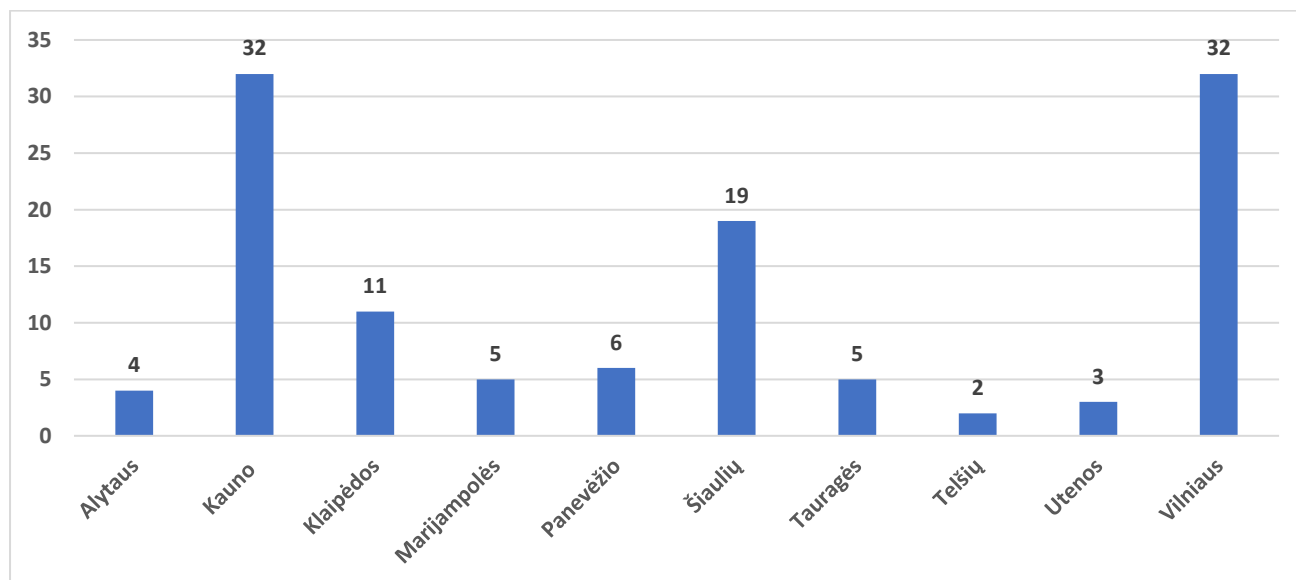
Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) praktinės veiklos ir kompetencijų atitikties nustatytiems reikalavimams 2023 metų stebėsenos ir vertinimo duomenų analizė

Parengė Edita Gailiūtė

Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – NŠA) yra įgaliota vykdyti pedagoginių darbuotojų praktinės veiklos ir kompetencijų atitikties nustatytiems reikalavimams stebėseną ir vertinimą. Vadovaujantis Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216 „Dėl Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų patvirtinimo“, 44 ir 45 punktais, NŠA deleguoja praktinės veiklos vertintojus įvertinti mokytojo ar pagalbos mokiniui specialisto, pretenduojančio įgyti mokytojo metodininko ar eksperto arba pagalbos mokiniui specialisto (išskyrus psichologus) metodininko (jei mokyklos savininkas yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerija) ar eksperto kvalifikacinę kategoriją, praktinę veiklą.

2023 m. vyko 121 mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų, siekiančių įgyti aukštesnę kvalifikaciją (metodininko ar eksperto), atestacija įvairiose ugdymo įstaigose. Iš viso per jas stebėtos 393 veiklos. Daugiausia atestacijų vyko Kauno (26,4 proc.), Vilniaus (26,4 proc.) ir Šiaulių (15,7 proc.) apskrityse.

1 pav. NŠA deleguotų praktinės veiklos vertintojų skaičius pagal apskritis vienetais

Daugiausia atestacijų vyko bendrojo ugdymo mokyklose (47,1 proc. visų atestacijų) ir profesinio mokymo įstaigose (30,6 proc. visų atestacijų). Bendrojo ugdymo mokyklose vyko 57 atestacijos, profesinio mokymo įstaigose – 37, neformaliojo vaikų švietimo mokyklose – 14, ikimokyklinio ugdymo įstaigose – 11 atestacijų.

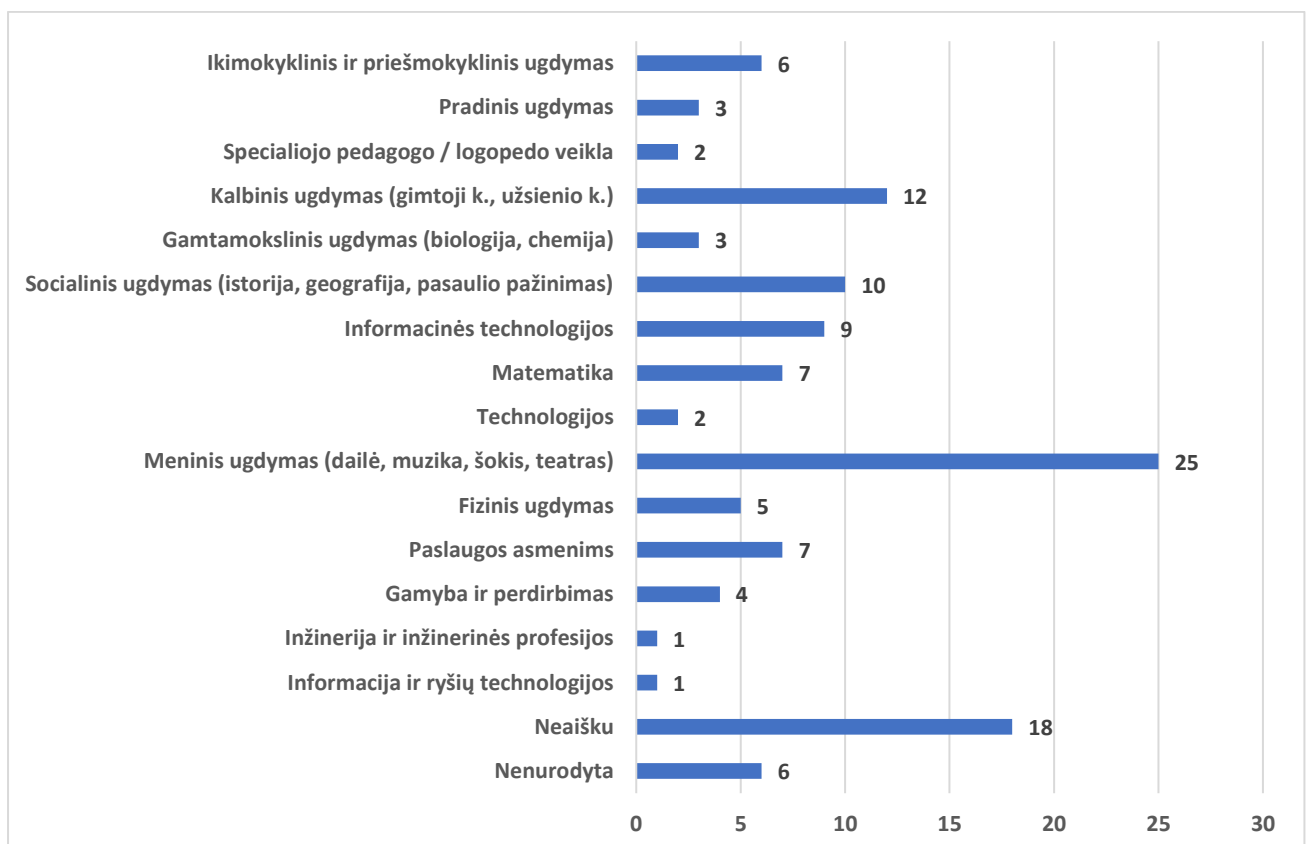
Besiatestuojančių mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) skaičiaus pasiskirstymas pagal švietimo įstaigų tipus ir pretenduojamas įgyti kvalifikacines kategorijas				
Formaliojo ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų tipai	Mokytojai	Pagalbos mokiniui specialistai	Pretenduojama įgyti kvalifikacinė kategorija	
			Metodininko	Eksperto
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	11	0	0	11
Bendrojo ugdymo mokyklos	57	1	8	47
Profesinio mokymo įstaigos	37	0	28	7
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos (teikėjai)	14	1	0	14
Iš viso:	119	2	36	79

Pagal pedagoginio darbo stažą dažniausiai atestavosi turintys 11–20 (37,2 proc. visų, arba 45 asmenys) ir 21–30 (31,4 proc., arba 38 asmenys) metų darbo stažą.

Daugiausiai atestavosi asmenys, turintys metodininko kvalifikacinę kategoriją (53,7 proc., arba 65 asmenys) ir vyr. mokytojo (40,5 proc., arba 49 asmenys) kvalifikacinę kategoriją. Taip pat atestuotis mėgino 5 asmenys, turintys mokytojo kategoriją.

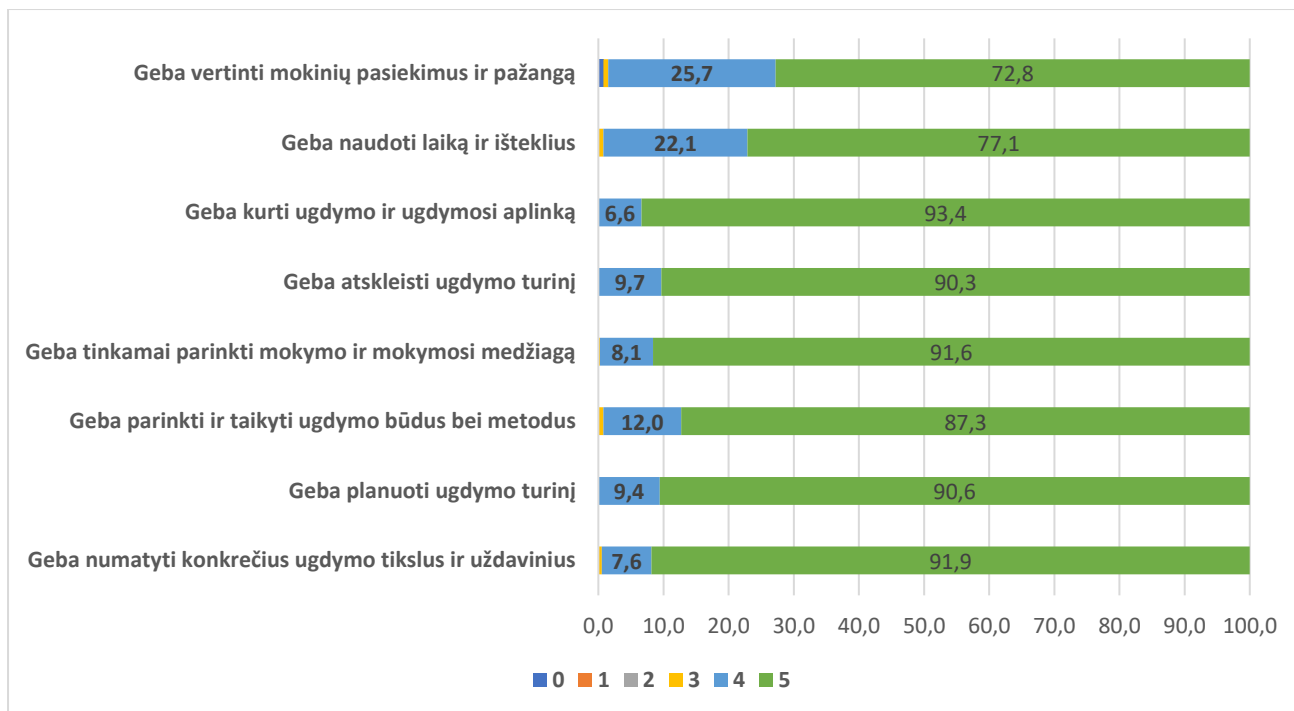
Daugiausiai buvo siekiama įgyti eksperto kvalifikacinę kategoriją (66,1 proc., arba 80 asmenų). Metodininko kvalifikacinę kategoriją mėgino apginti 30,6 proc., arba 37 asmenys.

2 pav. Besiatestuojančių mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) skaičiaus pasiskirstymas pagal ugdymo sritis / dalykus / profesinius standartus

Pagal dalyką daugiausiai atestavosi meninio ugdymo (25) ir kalbinio ugdymo (12) mokytojai. Buvo įvertinta, kad 61,2 proc. visų mokytojų dirba pagal mokymosi (šiuolaikinę) paradigmą, dar 29,8 proc. bando dirbti šiuolaikiškai ir 9,1 proc. dirba pagal mokymo (tradicinę) paradigmą.

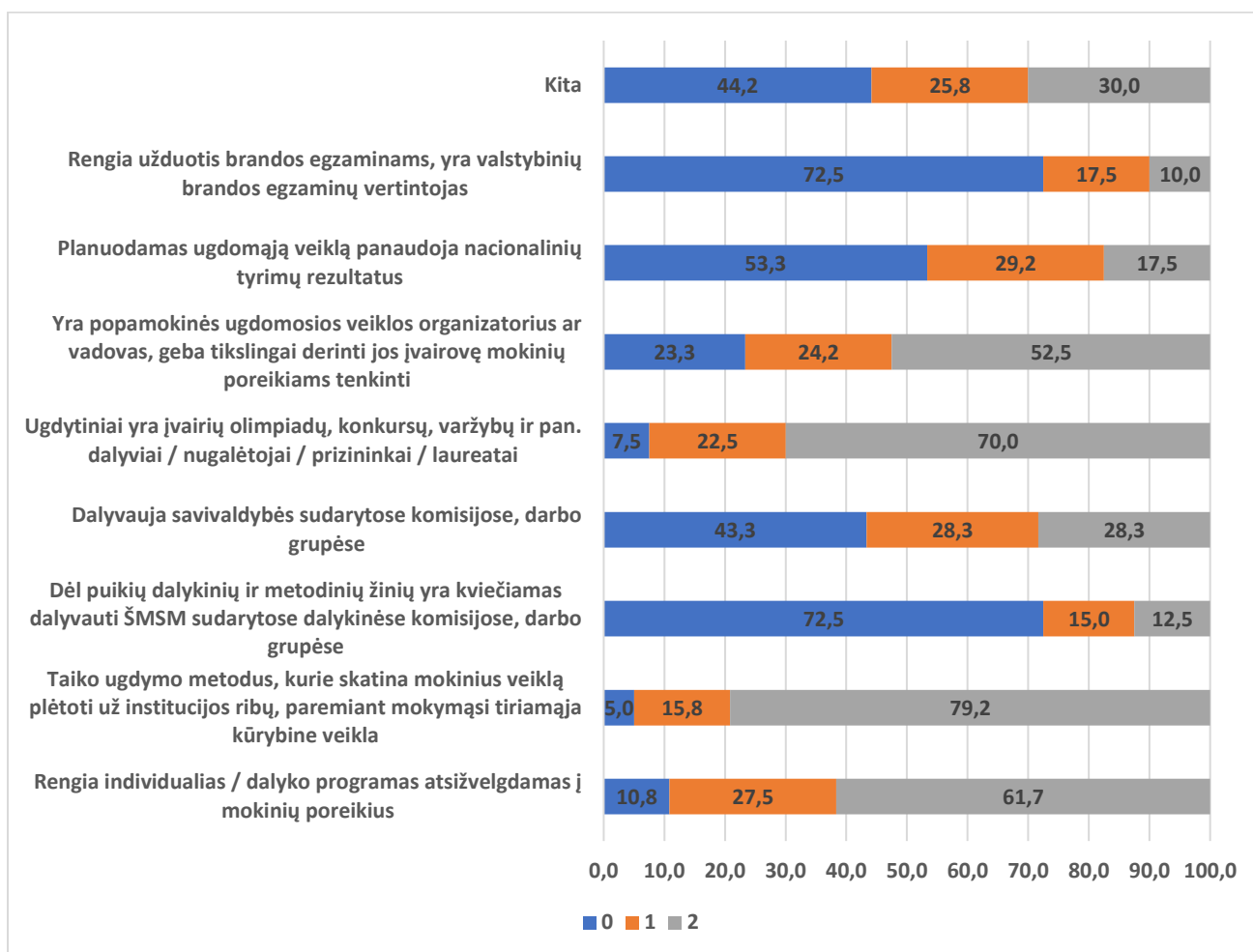
3 pav. Pamokų (ugdomųjų veiklų) aspektų įvertinimai, proc., N=393

Iš viso vertintos 393 mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) ugdomosios veiklos, dauguma jų vertintos labai gerai arba gerai. Mokytojų veiklų vertinimo pagal visus pamokos aspektus vidurkiai yra panašūs, šiek tiek išsiskiria gebėjimo naudoti laiką vertinimas bei gebėjimo vertinti mokinių pasiekimus ir pažangą vertinimas – daugiau vertinimo „Gerai“ vietoje „Labai gerai“, palyginti su kitais aspektais.

Kompetencijų vertinimas

4 pav. Ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas: kiti požymiai, proc.

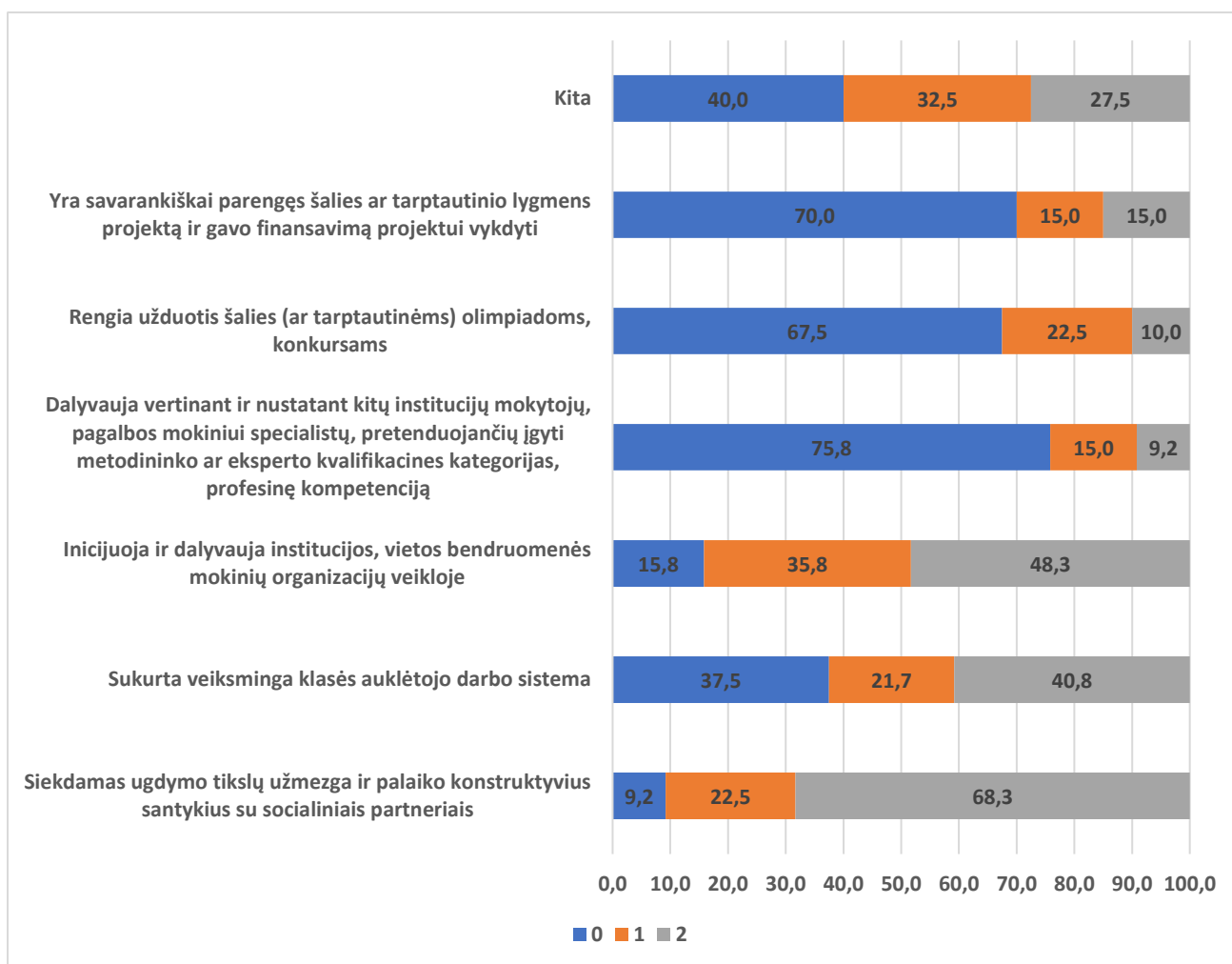

Dauguma besiatestavusių pedagogų moka numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius, geba planuoti ugdymo turinį, parinkti ir taikyti ugdymo būdus ir metodus, tinkamai parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą, atskleisti ugdymo turinį, kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką, naudoti laiką ir išteklius, vertinti mokinių pasiekimus.

Taip pat dauguma rengia individualias dalyko programas, taiko ugdymo metodus, skatinančius mokinius veiklą plėtoti už mokyklos ribų, daugumos ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų dalyviai / nugalėtojai / prizininkai / laureatai.

Rečiau tarp besiatestavusių mokytojų pasitaikė, kad jie yra kviečiami dalyvauti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse, retesnis mokytojas planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus, rengia užduotis valstybiniam brandos egzaminams, yra valstybinių brandos egzaminų vertintojas.

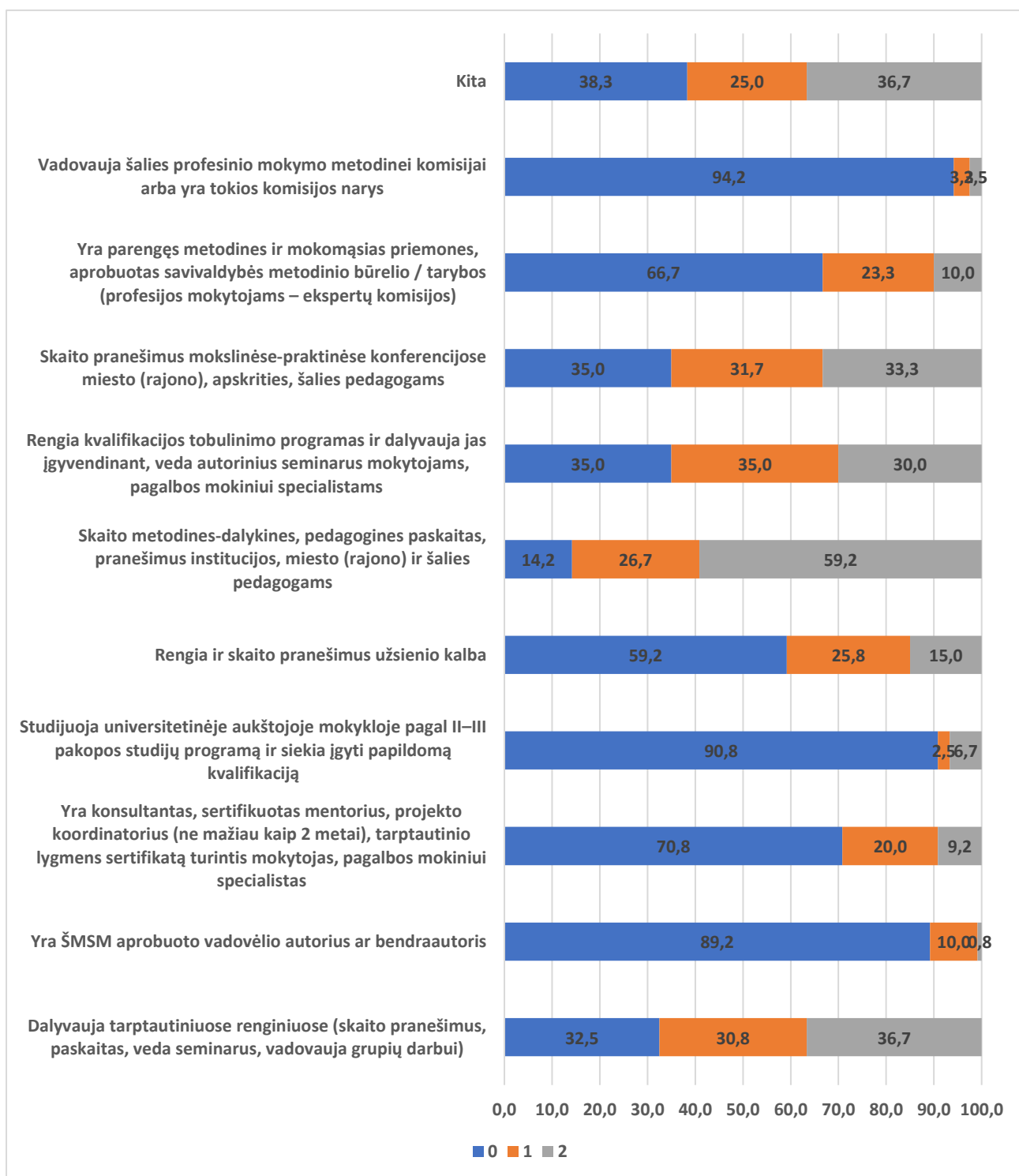
5 pav. Bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje: kiti požymiai, proc.

Dauguma besiatestavusių pedagogų geba bendrauti ir bendradarbiauti, tėvus ir kitus informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą, dalyvauja institucijos ir vietos bendruomenės socialiniame kultūriniame gyvenime, geba dirbti komandoje ir (ar) vadovauti jai, geba rengti projektus ir dalyvauti juos įgyvendinant, siekdamas ugdymo tikslų užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais, inicijuoja ir dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių organizacijų veikloje.

Rečiau pasitaikė, kad vertintas mokytojas turi sukurtą veiksmingą klasės auklėtojo darbo sistemą (tačiau čia svarbu, kad, ko gero, tik dalis besiatestavusių yra auklėtojai), dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų profesinę kompetenciją, rengia užduotis šalies ar tarptautinėms olimpiadoms, konkursams, yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti.

6 pav. Asmeninis profesinis tobulėjimas: kiti požymiai, proc.

Dauguma mokytojų, kurie buvo vertinami, geba vertinti savo veiklą / kompetenciją ir asmeninius pasiekimus, taikyti švietimo naujoves, naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais, tobulinti savo kvalifikaciją, dalyvauja tarptautiniuose renginiuose, skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus pedagogams, rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant.

Rečiau pasitaikė, kad mokytojas yra ŠMSM aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautoris, yra konsultantas, mentorius, projekto koordinadorius, tarptautinio lygmens sertifikata turintis mokytojas, rengia ir skaito

pranešimus užsienio kalba, yra parengęs aprobuotas metodines ir mokomąsias priemones, vadovauja šalies profesinio mokymo metodinei komisijai arba yra tokios komisijos narys.